

Sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (erihoolekandeteenused ja elukoha aadressi muutmise)

§ 1. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 13¹ lõikes 4 ja § 79 lõigetes 1, 1¹ ja 4 asendatakse tekstiosa „§ 72 lõike 5“ tekstiosaga „§ 72 lõike 5 punkti 1“;

2) paragrahvi 70 lõige 5 ja § 76 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 71 lõike 3 ja lõike 6 esimest lauset, § 72 lõike 5 punkti 3, § 73 lõike 6 esimest lauset, § 74 lõiget 8, § 78 lõike 1 esimest lauset ja lõike 3 punkti 1, § 79 lõike 2 teist lauset, § 82 lõiget 3, § 83 lõike 1 punkti 8 ja § 152 lõiget 7 täiendatakse pärast sõnu „kogukonnas elamise teenuse“ tekstiosaga „, päeva- ja nädalahooldusteenu“;

4) paragrahvi 72 lõiget 1, § 73 lõikeid 1 ja 5, § 82 lõiget 4, § 83 lõike 1 punkti 10, § 84 lõiget 2 ja § 88 punkti 2 täiendatakse pärast sõnu „kogukonnas elamise teenust“ tekstiosaga „, päeva- ja nädalahooldusteenu“;

5) paragrahvi 73 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Päeva- ja nädalahooldusteenu saama suunatud isik tasub omaosaluse vastavalt teenuse kasutamise päevadele.“;

6) paragrahvi 79 täiendatakse lõikega 1² järgmises sõnastuses:

„(1²) Sotsiaalkindlustusamet võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lepingu alusel hüvitada kasutamata erihoolekandeteenu päevade kulusid erihoolekandeteenu osutajale, kes osutab päeva- ja nädalahooldusteenu. Hüvitamine toimub iga kuu esitatud arvete alusel arvel märgitud ulatuses, kuid kõige rohkem 65 protsenti käesoleva seaduse § 72 lõike 5 punkti 1 alusel kehtestatud teenuse maksimaalsest maksumusest.“;

7) paragrahvi 79 lõike 3 punktid 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„1) isik ei kasuta igapäevaelu toetamise teenust, töötamise toetamise teenust, toetatud elamise teenust ja päeva- ja nädalahooldusteenu vähemalt minimaalses mahus kuni kaks kuud järjest või kogukonnas elamise teenust ja ööpäevaringset erihooledusteenu kuni kaks kuud järjest – aja eest, millal isik teenust ei kasutanud, kuid kõige rohkem nelja kuu ulatuses ühe aasta jooksul;
2) isik ei kasuta erihoolekandeteenu rohkem kui kuus kuud järjest statsionaarse tervishooldusteenu saamise tõttu – statsionaarse tervishooldusteenu saamise aja jooksul, kuid kõige rohkem kuue kuu ulatuses ühe aasta jooksul;“;

8) paragrahvi 79 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamisel tasutakse teenuseosutajale käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud juhul 65 protsenti käesoleva seaduse § 72 lõike 5 punkti 1 alusel kehtestatud päeva- ja nädalahoiuteenuse maksimaalsest maksumusest, kuid kõige rohkem arvel märgitud ulatuses.“;

9) paragrahvi 80 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) isik ei kasuta igapäevaelu toetamise teenust, töötamise toetamise teenust, toetatud elamise teenust ja päeva- ja nädalahoiuteenust vähemalt minimaalses mahus kauem kui kaks kuud järjest või kogukonnas elamise teenust ja ööpäevaringset erihooldusteenust kauem kui kaks kuud järjest, välja arvatud statsionaarse tervishoiuteenuse osutamise korral;“;

10) paragrahvi 80 lõike 7 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) ei ole kasutanud igapäevaelu toetamise teenust, töötamise toetamise teenust, toetatud elamise teenust ja päeva- ja nädalahoiuteenust vähemalt minimaalses mahus kauem kui kaks kuud järjest või kogukonnas elamise teenust ja ööpäevaringset erihooldusteenust kauem kui kaks kuud järjest;“;

11) paragrahvi 80 lõiget 7 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) ei ole kasutanud erihoolekandeteenust rohkem kui neli kuud ühe aasta jooksul;“;

12) paragrahvi 89 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgne kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud tagama teenuseosutaja kasutuses või omandis olevate ruumidega seotud kulude katmise kohaliku omavalitsuse kehtestatud ulatuses.“;

13) paragrahvi 92 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) talle ei osutata samal ajal päeva- ja nädalahoiuteenust ega ööpäevaringset erihooldusteenust.“;

14) paragrahvi 95 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) talle ei osutata samal ajal kogukonnas elamise teenust, päeva- ja nädalahoiuteenust ega ööpäevaringset erihooldusteenust.“;

15) paragrahvi 98 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) talle ei osutata samal ajal igapäevaelu toetamise teenust, toetatud elamise teenust, päeva- ja nädalahoiuteenust ega ööpäevaringset erihooldusteenust.“;

16) seaduse 3. peatüki 3. jagu täiendatakse 5¹. jaotisega järgmises sõnastuses:

„5¹. jaotis
Päeva- ja nädalahoiuteenus

§ 99¹. Päeva- ja nädalahoiuteenus

(1) Päeva- ja nädalahoiuteenus on täisealise isiku vajaduspõhine hooldamine ja arendamine koos majutuse ja toitlustamisega, et võimaldada teenust saama suunatud isikul jätkata elamist kodus, tagada tema iseseisva toimetuleku säilimine ja suurenemine ja turvaline keskkond teenuseosutaja territooriumil ning vähendada teenust saama suunatud isiku lähedaste hoolduskoormust, toetada nende tööturul püsimist ja ühiskonnaelus osalemist.

(2) Päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamise käigus on teenuseosutaja kohustatud lähtuvalt isiku vajadustest ja suunamisotsuses nimetatud teenuse saamise eesmärgist:

- 1) tagama päeva- ja nädalahoiuteenust saava isiku turvalisuse;
- 2) juhendama ja abistama isikut enese eest hoolitsemisel;
- 3) juhendama ja abistama isikut koostöös lähedastega tervishoiuteenuse osutaja määratud raviskeemi järgimisel;
- 4) kujundama isiku isiklikke ja igapäevaelu oskusi, kaasates ta nimetatud oskusi arendavatesse tegevustesse, arvestades isiku terviseseisundit;
- 5) juhendama isikut sotsiaalsete suhete loomisel, säilitamisel ja arendamisel;
- 6) juhendama isikut vaba aja sisustamisel;
- 7) kaasama isiku lähtuvalt tema võimetest ja oskustest töösarnasesse tegevusse ja selles teda juhendama;
- 8) nõustama isiku lähedasi tema käitumise ja temaga suhtlemise eripärades ning tegema nendega koostööd;
- 9) viima ellu muid tegevusi, mis on vajalikud päeva- ja nädalahoiuteenuse eesmärkide saavutamiseks.

§ 99². Riigieelarvest rahastatavat päeva- ja nädalahoiuteenust saama õigustatud isikud

Õigus saada päeva- ja nädalahoiuteenust on täisealisel isikul, välja arvatud käesoleva seaduse § 72 lõikes 2 nimetatud isikul, kes vastab järgmistele tingimustele:

- 1) tal on raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäire ja mõõdukas, raske, sügav või muu täpsustatud või täpsustamata intellektipuu;
- 2) tal on tuvastatud töövõimetoetuse seaduse alusel puuduv töövõime, välja arvatud juhul, kui ta on jõudnud riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka;
- 3) tema toetusvajaduse hindamisel on olulistes elualdkondades tuvastatud äärmuslik abi- ja toetusvajadus ning päeva- ja nädalahoiuteenuse vajadus vähemalt kümnel päeval kuus;
- 4) tema toimetulekut ei ole võimalik tagada muu käesolevas seaduses nimetatud sotsiaalteenusega;
- 5) talle ei osutata samal ajal igapäevaelu toetamise teenust, töötamise toetamise teenust, toetatud elamise teenust, kogukonnas elamise teenust ega ööpäevaringset erihooldusteenust.

§ 99³. Nõuded päeva- ja nädalahoiuteenusele

(1) Päeva- ja nädalahoiuteenuse sisuks olevaid käesoleva seaduse § 99¹ lõikes 2 nimetatud tegevusi tuleb päeva- ja nädalahoiuteenust saava isiku suhtes ellu viia minimaalselt kümnel päeval ja maksimaalselt 23 ööpäeval kuus, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul.

(2) Kuus kuud esmakordses suunamisotsuses märgitud teenuse osutamiseks kokku lepitud tähtpäevast arvates on kohanemisaeg, mille kestel võib käesoleva seaduse § 99¹ lõikes 2

nimetatud tegevusi päeva- ja nädalahoiuteenust saava isiku suhtes ellu viia vähem kui kümnel päeval kuus.

(3) Hinnangu päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamise kestuse ja tegevuste soovitusliku sageduse kohta ühes kuus annab Sotsiaalkindlustusamet.

(4) Päeva- ja nädalahoiuteenuse osutaja on kohustatud:

- 1) tagama voodikohad vastavalt samal ajal teenust saavate isikute vajadustele;
- 2) tagama teenuse osutamise teenust saava isiku lähedaste vajadustele sobival ajal kõikidel nädalapäevadel, sealhulgas riiklikel pühadel;
- 3) tagama päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamise ruumides, mis paiknevad teiste ööpäevaringsete hooldusteenuste osutamise ruumidest eraldi;
- 4) tagama päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamise ruumidesse sisenemise ja ruumidest väljumise kontrolli;
- 5) pidama arvestust päevade ja ööpäevade üle, millal isikule on päeva- ja nädalahoiuteenust vahetult osutatud.

(5) Kui päeva- ja nädalahoiuteenuse osutaja soovib päeva- ja nädalahoiuteenust saava isiku viia väljapoole tegevusloal märgitud kohta, peab ta saama isikult ja seadusliku esindaja olemasolu korral temalt selleks nõusoleku.

§ 99⁴. Päeva- ja nädalahoiuteenust vahetult osutavad isikud

(1) Päeva- ja nädalahoiuteenuse osutaja tagab 12 nimetatud teenust saava isiku kohta vähemalt ühe tegevusjuhendaja ööpäevaringse kohaloleku ning vastavalt isikute vajadustele lisaks vähemalt ühe tegevusjuhendaja kohaloleku väljaspool ööaega.

(2) Päeva- ja nädalahoiuteenuse osutaja võib ühe tegevusjuhendaja ööpäevaringse kohalolu asendada hooldustöötaja ööpäevaringse kohaloluga juhul, kui hooldustöötaja vastab käesoleva seaduse § 22 lõikes 4 sätestatud nõuetele.“;

17) paragrahvi 101 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) täisealisele isikule ei osutata samal ajal igapäevaelu toetamise teenust, töötamise toetamise teenust, toetatud elamise teenust, kogukonnas elamise teenust ega päeva- ja nädalahoiuteenust;“;

18) paragrahvi 151 täiendatakse punktiga 8¹ järgmises sõnastuses:

„8¹) päeva- ja nädalahoiuteenus;“;

19) paragrahvi 155 lõike 2 teises lauses asendatakse tekstiosa „§ 151 punktis 2, 7, 8 või 9“ tekstiosaga „§ 151 punktis 2, 7, 8, 8¹ või 9“;

20) paragrahvi 160 täiendatakse lõigetega 46–49 järgmises sõnastuses:

„(46) Käesoleva seaduse § 99² punktis 2 sätestatud puuduva töövõime tingimus on täidetud ka siis, kui isik on riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel tunnistanud püsivalt töövõimeetuks töövõime kaotusega vähemalt 80 protsenti.

(47) Sotsiaalkindlustusamet hindab enne 2025. aasta 1. jaanuari igapäevaelu toetamise teenuse järjekorda võetud isiku erihoolekandeteenuse vajadust. Kui isik vastab käesoleva seaduse §-s 99² sätestatud päeva- ja nädalahoiuteenust saama õigustatud isikule kehtestatud tingimustele, otsustab Sotsiaalkindlustusamet teenuse osutamise vastavalt käesoleva seaduse §-s 70 sätestatule ning teavitab isikut tema võtmisest päeva- ja nädalahoiuteenuse järjekorda kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(48) Teenuse osutamise jätkamise isikule, kellele Sotsiaalkindlustusamet on väljastanud enne 2025. aasta 1. jaanuari suunamisotsuse igapäevaelu toetamise teenuse saamiseks soovitusliku sagedusega kuni 21 või 23 ööpäeva kuus, kellel tuvastatakse samasisulise teenuse osutamise jätkamise vajadus ja kes vastab pärast suunamisotsuses märgitud teenuse osutamise tähtaega käesoleva seaduse §-s 99² sätestatud päeva- ja nädalahoiuteenust saama õigustatud isikule kehtestatud tingimustele, otsustab Sotsiaalkindlustusamet vastavalt käesoleva seaduse §-s 70 sätestatule ning väljastab suunamisotsuse päeva- ja nädalahoiuteenuse saamiseks vastavalt käesoleva seaduse §-s 71 sätestatule.

(49) Sotsiaalkindlustusamet hindab enne 2026. aasta 1. septembrit selle isiku erihoolekandeteenuse vajadust, kellele Sotsiaalkindlustusamet on väljastanud enne 2025. aasta 1. jaanuari suunamisotsuse igapäevaelu toetamise teenuse saamiseks soovitusliku sagedusega kuni 21 või 23 ööpäeva kuus ja kelle suunamisotsuses märgitud teenuse osutamise tähtaeg on hilisem kui 2025. aasta 1. september. Kui isik vastab käesoleva seaduse §-s 99² sätestatud päeva- ja nädalahoiuteenust saama õigustatud isikule kehtestatud tingimustele, otsustab Sotsiaalkindlustusamet isiku nõusolekul teenuse osutamise jätkamise vastavalt käesoleva seaduse §-s 70 sätestatule ning väljastab uue suunamisotsuse päeva- ja nädalahoiuteenuse saamiseks vastavalt käesoleva seaduse §-s 71 sätestatule. Uue suunamisotsuse tähtaeg ei tohi olla lühem kui enne 2025. aasta 1. jaanuari väljastatud suunamisotsuse tähtaeg.“

§ 2. Käibemaksuseaduse muutmine

Käibemaksuseaduse § 16 lõike 1 punkti 4 täiendatakse pärast tekstiosa „97,“ tekstiosaga „99¹,“.

§ 3. Rahvastikuregistri seaduse muutmine

Rahvastikuregistri seadust täiendatakse §-ga 112⁵ järgmises sõnastuses:

„§ 112⁵. Ööpäevaringset sotsiaalteenust osutava hoolekandeesutuse aadressile registreeritud isiku elukoha aadressi muutmine

(1) Kui isik viibib käesoleva seaduse § 96 lõike 1 punktis 1 nimetatud viibimiskohas ja tema elukoha aadressina on enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistrisse kantud ööpäevaringset sotsiaalteenust osutava hoolekandeesutuse aadress, kantakse kohaliku omavalitsuse üksuse algatusel käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud korras isiku elukoha aadressina rahvastikuregistrisse tema viibimiskoha asukoht linna ja linnaosa või valla täpsusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 kohaldatakse ka isikule, kes viibib käesoleva seaduse § 96 lõike 1 punktis 1 nimetatud viibimiskohas ja kelle viimase ruumi täpsusega elukoha aadressina oli enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistrisse kantud ööpäevaringset sotsiaalteenust osutava hoolekandeesutuse aadress, kuid kelle:

- 1) kehtiv elukoha aadress rahvastikuregistris on ööpäevaringset sotsiaalteenust osutava hoolekandeesutuse asukoha järgne linn ja linnaosa, vald või asustusüksus;
- 2) elukoha aadressina kanti seejärel rahvastikuregistrisse või säilitati selles ööpäevaringset sotsiaalteenust osutava hoolekandeesutuse asukoha järgne linn ja linnaosa, vald või asustusüksus, kuid kellel puudub rahvastikuregistris kehtiv elukoha aadress;
- 3) elukoha aadressi kehtivus on lõpetatud ja kellel puudub seetõttu rahvastikuregistris kehtiv elukoha aadress.

(3) Kui isiku elukoha aadressi on muudetud käesoleva paragrahvi lõike 1 või 2 alusel ja tema käesoleva seaduse § 96 lõike 1 punktis 1 nimetatud viibimiskoha asukohana kantakse rahvastikuregistrisse aadress, mis asub teises linnas ja linnaosas või vallas kui tema kehtiv linna ja linnaosa või valla täpsusega elukoha aadress, kannab kohaliku omavalitsuse üksus käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud korras isiku elukoha aadressina rahvastikuregistrisse tema viibimiskoha asukoha linna ja linnaosa või valla täpsusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud ööpäevaringset sotsiaalteenust osutava hoolekandeesutusena, mille aadress on enne käesoleva seaduse jõustumist kantud isiku elukoha aadressina rahvastikuregistrisse, käsitatakse ööpäevaringset erihoolekandeteenust osutanud hoolekandeesutust, mis on alates 2007. aastast erihoolekandeesutuste reorganiseerimise käigus suletud.“.

§ 4. Rahvatervise seaduse muutmise

Rahvatervise seaduse § 8 lõike 2 punkti 8² täiendatakse pärast sõnu „kogukonnas elamise teenus“ tekstiosaga „, päeva- ja nädalahoiuteenus“.

§ 5. Riigilõivuseaduse muutmise

Riigilõivuseaduse § 286 täiendatakse läbivalt pärast sõnu „kogukonnas elamise teenuse“ tekstiosaga „, päeva- ja nädalahoiuteenus“.

§ 6. Seaduse jõustumine

- (1) Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril.
- (2) Käesoleva seaduse § 3 jõustub üldises korras.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024. a

Algatab Vabariigi Valitsus 2024. a

(allkirjastatud digitaalselt)